

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2016

Sydnärkes utbildningsförbund

Karin Jäderbrink
Certifierad kommunal
revisor

Kim Gustafsson
Revisionskonsult

April 2017

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	4
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	4
2.2.	Revisionskriterier	5
3.	Granskningsresultat	6
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	6
3.1.1.	Iakttagelser.....	6
3.1.2.	Revisionell bedömning	7
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	7
3.2.1.	Iakttagelser.....	7
3.2.2.	Revisionell bedömning	7
3.3.	Rättvisande räkenskaper	8
3.3.1.	Iakttagelser.....	8
3.3.2.	Revisionell bedömning	10

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av förbundets förtroendevalda revisorer granskat förbundets årsredovisning för 2016. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som beslutats. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- **Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?**

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och inga tidigare års negativa resultat finns att återställa. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- **Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål som beslutats avseende god ekonomisk hushållning?**

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Finansiellt mål för 2016 är uppfyllt.

Mot bakgrund av att det inte finns några antagna verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning kan vi ej bedöma måluppfyllelsen. Direktionen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

Vi bedömer samtidigt utifrån årsredovisningens återrapportering att det sker en kvalitetsredovisning utifrån läroplanernas övergripande mål. Det är positivt att det i årsredovisningen framgår en analys av resultaten i förhållande till de nationella målen. Dock framgår ingen tydlig bedömning av måluppfyllelsen per målområde eller en samlad bedömning. Målvärden och indikatorer saknas för flertalet av målområden.

- **Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?**

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed.

Mot bakgrund av den osäkerhet som råder gällande återsökta medel från Migrationsverket samt att det är första året som direktionen hanterar återsökningar från Migrationsverket betonas vikten av att fortsätta att utveckla rutiner och analysera erhållna nivåer i relation till återsökta medel. Uppbokade medel 2016 är försiktig och låg i förhållande till de ansökningar som gjorts.

Vi rekommenderar även direktionen att under 2017 göra en förnyad bedömning huruvida det finns några framtida kostnader för lokalanpassningar orsakat av Kumla kommuns utträde ur förbundet.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering. Detta gäller även kommunalförbund.

Revisionsobjekt är direktionen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt förbundets ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som direktionen beslutat om.

Direktionens rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisions sed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom direktionen är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med förbundets personal. Granskningen har utförts enligt god revisions sed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2017-03-03. Direktionen fastställde årsredovisningen 2017-02-22.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och förbundsdirektör.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av förbundets verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. Bra är om detta kan tydliggöras om hur utvecklingen kommer att påverka förbundets ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information.

Förvaltningsberättelsen kan utvecklas och mer innehålla information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten såsom intern kontroll. Avsnittet föreslås redovisa direktionens sammanfattning av de systematiska internkontrollarbetet framöver, vilka kontroller som genomförts och dess sammanfattande resultat.

Ekonomiska nyckeltal redovisas.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen, den ekonomiska redovisningen. Upplýsningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas i text men kan tydliggöras i tabell och i jämförelse med föregående år. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns i allt väsentligt. Smärre avvikelser finns avseende årets investeringar. Se även kassaflödesanalys.

Driftredovisning

Utfallet av förbundets driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplýsningar om orsaker till verksamheternas budgetavvikelser lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns samt jämförelser görs med föregående år.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. I och med årets resultat redovisas en ekonomi i balans för år 2016. Inga tidigare negativa resultat behöver återställas.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning och finansiell

analys. Redovisning av soliditet, risker, skuldsättningsgrad, pensionsåtaganden görs. Osäkerheter beskrivs gällande framförallt statsbidrag från Migrationsverket.

3.1.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och underskott från tidigare år finns ej att återhämta. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisnings- sed. Utveckling av förvaltningsberättelsen kan ske gällande investeringsredovisning, för- väntad utveckling samt intern kontroll.

3.2. *God ekonomisk hushållning*

3.2.1. *Iakttagelser*

Finansiellt mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot direktionens finansiella mål för god ekono- misk hushållning som fastställts för 2016:

Finansiellt mål	Utfall i årsredovis- ning 2016-12-31	Måluppfyllelse, förbun- dets bedömning
Finansiera de egna investeringarna i maskiner och inventarier till 100 % med egna medel.	Periodens investeringar i maskiner och inventa- rier har finansierats till 100 % med egna medel.	Uppfyllt

Av redovisningen framgår att finansiellt mål uppfylls.

Mål för verksamheten

Direktionen har ej beslutat om specifika verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning för 2016. De mål som framgår i årsredovisningen är rapportering av kvalitetsredovisning 2016 med utgångspunkt från läroplanernas övergripande mål d v s kunskap och kompe- tens, resurser, vägledning- arbetsliv och samhälle, studiemiljö samt inflytande. Metoden för återrapporteringen är enkätundersökning, studieresultat samt elevhälsosamtal.

I årsredovisningen framgår frågeställningar kopplade till läroplanens övergripande mål och det framgår nuläge, analys samt insatser. Det är positivt att det i årsredovisningen framgår en analys av resultaten i förhållande till de nationella målen. Dock framgår ingen tydlig bedömning av måluppfyllelsen per målområde eller en samlad bedömning. Målvärden och indikatorer saknas för flertalet av målområden.

3.2.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hus- hållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målet för 2016 är uppfyllt.

Mot bakgrund av att det inte finns några antagna verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning kan vi ej bedöma måluppfyllelsen. Direktionen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga förbundets intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Mot bakgrund av den osäkerhet som råder gällande återsökta medel från Migrationsverket samt att det är första året som direktionen hanterar återsökningar från Migrationsverket betonas vikten av att fortsätta att utveckla rutiner och analysera erhållna nivåer i relation till återsökta medel. Uppbokade medel 2016 är försiktig och låg i förhållande till de ansökningar som gjorts.

Årets resultat är positivt och uppgår till 1 260 tkr (409 tkr). Resultatet medför därför en positiv avvikelse mot budget med motsvarande belopp. Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år, prognos samt budget och avvikelse.

Resultaträkning	Utfall 2015	Utfall 2016	Prognos delår 2016	Ökn/ Minsk. %jmf föreg år	Budget 2016	Diff mot budget
Verksamhetens intäkter	99 189	121 638	108 000	23 %	97 800	23 838
Verksamhetens kostnader	-275 910	-299 921	-286 800	9 %	-276 380	-23 541
Avskrivningar	-7 570	-8 543	-9 200	13 %	-9 000	457
Verksamhetens nettokostnader	-184 291	-186 826	-188 000		-187 580	754
Medlemsbidrag	186 600	189 400	189 400	2 %	189 400	0
Finansiella intäkter	96	43	0	-55 %	0	43
Finansiella kostnader	-1 996	-1 357	-1 400	-32 %	-1 820	463
Årets resultat	409	1 260	0		0,0	1 260

Resultatet har påverkats av flera poster, framförallt ökade statsbidrag, engångsersättning från Örebro kommun mm.

Vid granskningen av resultaträkningen noteras följande;

- Verksamhetens intäkter är 23 838 tkr högre än budgeterat. Ökningen beror på fler elever, försäljning av verksamhet samt statsbidrag från Migrationsverket samt Skolverket. Återsökta medel från Migrationsverket har dock bokats upp till en låg nivå av försiktighetsskäl. Se ovan.
- Verksamhetens kostnader har blivit 23 541 tkr högre än budgeterat pga fler elever. Detta har medfört behov av fler lärare/personalkostnader, ökade lokalkostnader, läromedel, resor samt skolmat.
- Avskrivningarna blev 457 tkr lägre än budgeterat. Pågående investeringsprojekt aktiveras i samband med att investeringen tas i bruk och den större investeringen i slutet på året.
- Finansiella intäkter och kostnader blev lägre än budgeterat. Det allmänna ränteläget har varit fortsatt lågt under 2016.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt förbundets tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har förbundet vidtagit betydande åtgärder för att anpassa sin redovisning till detta krav.

Vid granskningen av balansräkningen har särskild iakttagelse gjorts.

- Avsättning till följd av ersättning från Kumla kommun enligt avtal daterat 2007-08-24.

Bakgrund

2007 avtalade förbundet och Kumla kommun om att Kumla skulle ersätta förbundet för de anpassningskostnader för förbundet som bedömdes uppstå när elevantalet från Kumla kommun som väljer annan utbildningsanordnare efter utträdet. Den totala ersättningen som också har erhållits uppgick till 45 mnkr.

Enligt Lagen för kommunal redovisning 6:11 skall en avsättning ske för de förpliktelser som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till sitt belopp.

Då ersättningen från Kumla avsåg att täcka anpassningskostnader bokfördes erhållen ersättning som en avsättning i förbundets räkenskaper.

Under de senaste 10 åren har uppstådda kostnader föranlett reducerad avsättning vid några tillfällen. Senast 2015 bedömde förbundet att kostnader uppstod för uppsägning av hyresavtal då p g a minskade årskullar.

Vid årets granskning har vi noterat att det inte finns några specificerade framtida anpassningskostnader till följd av Kumla kommuns utträde ur förbundet. Elevantalet ökar och Kumla är den kommun från vilken de flesta elever från annan kommun kommer.

Direktionen har under året beslutat att finansiera en investering i yttre skolmiljö med de medel som avsatts för anpassningar. Detta är inte en korrekt hantering då förbättrad yttre skolmiljö inte har något samband med ersättningen enligt avtal från 2007.

Vår bedömning och uppfattning är att det inte längre finns någon grund för avsättningen i räkenskaperna, då några anpassningskostnader inte bedöms komma att uppstå i enlighet med avtalets intention.

Mot denna bakgrund menar vi att den avsättning som direktionen inte bedömer erforderlig skall resultatföras. Justeringen skall inte bokföras direkt mot eget kapital då det inte är en rättelse av fel utan en ändrad bedömning.

Vi föreslår även att direktionen tar hänsyn till denna hantering och tar beslut om ev. tilläggsbudget för 2017 då resultatföringen stärker förbundets egna kapital.

Vi rekommenderar direktionen att under 2017 göra en förnyad bedömning huruvida det finns några framtida kostnader för lokalanpassningar orsakat av Kumla kommuns utträde ur förbundet. Endast en sådan ny bedömning kan utgöra underlag för avsättningen.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns men vi noterar en smärre avvikelse avseende årets investeringar.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

Vi föreslår dock att redovisningsprinciperna utvecklas ytterligare och ställs upp per rekommendation (RKR) samt förbundets följsamhet och ev avvikelse till densamma.

3.3.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed.

2017-04-10

Karin Jäderbrink
Uppdragsledare/projektledare